

DOI: 10.33663/0869-2491-2021-32-65-72

УДК 340.1

Т. І. ТАРАХОНИЧ,
кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник*
ORCID: 0000-0002-1586-5088

ДОКТРИНА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ: ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ

У статті охарактеризовано підходи до розуміння доктрини, правової доктрини, доктрини правового регулювання. Акцентовано увагу на особливостях доктрини правового регулювання. Узагальнено існуючі наукові підходи та виокремлено чинники, що впливають на формування доктрини правового регулювання. Визначено та охарактеризовано функції доктрини правового регулювання.

Ключові слова: доктрина; правова доктрина; доктрина правового регулювання; чинники, що впливають на формування доктрини правового регулювання; функції доктрини правового регулювання.

Тарахонич Т. И. Доктрина правового регулирования: подходы к пониманию

В статье дана характеристика подходов к пониманию доктрины, правовой доктрины, доктрины правового регулирования. Акцентируется внимание на особенностях доктрины правового регулирования. Обобщены существующие научные подходы и выделены факторы, влияющие на формирование доктрины правового регулирования. Определены и охарактеризованы функции доктрины правового регулирования.

Ключевые слова: доктрина; правовая доктрина; доктрина правового регулирования; факторы влияющие на формирование доктрины правового регулирования; функции доктрины правового регулирования.

Tarakhonych Tetiana. The Doctrine of Legal Regulation: Approaches to Understanding

The article describes the approaches to understanding of the doctrine, the legal doctrine, and the doctrine of legal regulation. The essential attention is paid to the peculiarities of the legal regulation doctrine. The existing scientific approaches are summarized and the factors influencing the formation of the doctrine of legal regulation are distinguished. The functions of the doctrine of legal regulation have been defined and characterized.

Key words: Doctrine; Legal Doctrine; Doctrine of Legal Regulation; Factors influencing the Formation of the Doctrine of Legal Regulation; Functions of the Legal Regulation's Doctrine

Вступ. Реформування суспільних відносин, сучасні потреби юридичної практики вимагають принципово нових підходів до правової доктрини не лише як одного із джерел права, а і як важливої складової процесу правотворчості, правозастосування та правотлумачення.

Як слушно зазначає Н.М.Пархоменко, «юристи, передусім учені-юристи, є тими суб'єктами, які виявляють нагальні проблеми правового регулювання. Виробляючи спільні узгоджені погляди щодо вирішення тих чи інших проблем права, вони формують правову доктрину, положення якої в силу своєї переконливості, обґрунтованості, наукової істинності широко використовуються в юридичній практиці. Іншими словами, йдеться про конвенціональне наукове

*Tarakhonych Tetiana. Candidate of Juridical Sciences (Ph. D.), Senior Research Officer

знання»¹. Слід погодитись з даним підходом, оскільки правовій доктрині загалом і доктрині правового регулювання зокрема належить ключова позиція як у загальнотеоретичній юридичній науці, так і в науці галузевого спрямування.

На думку вітчизняних вчених, представників школи адміністративного права, «на сучасному етапі становлення громадянського суспільства необхідним є пошук оптимальної моделі правового регулювання відносин у системі органів виконавчої влади, а також з громадянами та суб'єктами господарської діяльності в умовах сучасної реальності. Нові ідеї, теоретичні конструкції доктрин адміністративного права мають стати основою для формування правил поведінки суб'єктів адміністративно-правових відносин та їх закріплення у відповідних нормах адміністративного законодавства»².

На жаль, у правотворчій, правозастосовній і правотлумачній діяльності положення правової доктрини використовуються фрагментарно, в останні десятиліття їм приділяється не належна увага, що актуалізує необхідність більш детального, науково обґрунтованого вивчення даної проблеми.

Огляд літератури. Аналіз сучасних літературних джерел свідчить про відсутність в юридичній літературі усталеного підходу до розуміння правової доктрини загалом, а також доктрини правового регулювання зокрема, визначення їх місця та ролі в юридичній науці. Дана проблематика не набула належного висвітлення в наукових доробках теоретиків права та представників галузевих наук. Поряд з цим, деякі її аспекти розглядалася в працях українських і зарубіжних вчених, а саме: С.С.Алексєєва, М.С.Булкат, Є.П.Євграфової, М.В.Кармаліти, О.І.Левченко, О.Л.Львової, С.І.Максимова, Л.О.Макаренко, М.М.Марченко, М.Є.Мочульської, Н.М.Онiщенко, Н.М.Пархоменко, М.О.Теплюка, О.В.Петришина, О.І.Юшика та ін.

У вітчизняній юридичній літературі та зарубіжних наукових працях проблема правової доктрини загалом аналізувалася крізь призму її місця та ролі в системі джерел права, про що свідчить монографічне дослідження Н.М. Пархоменко «Джерела права»³. Також даній проблемі приділено увагу в навчальному посібнику М.М.Марченко «Источники права»⁴, в якому автор акцентує увагу на правовій доктрині шляхом аналізу різних правових систем.

Зауважимо, що проблему правової доктрини неодноразово порушувала також Н.М. Онiщенко, аналізуючи її співвідношення з таким близьким за значенням термінопоняттям, як юридична наука⁵. Поряд з цим вчена аналізує також правову доктрину прав та свобод людини⁶. Привертає до себе увагу здійснений С.В. Бобровник⁷ доктринальний аналіз правового компромісу в контексті забезпечення прав людини. О.Л. Богиніч звертає увагу на роль правової доктрини в юридичній практиці⁸. Необхідно також наголосити, що загальні питання правової доктрини аналізувалися також на рівні галузевих наук. В аспекті даного дослідження О.Ф. Андрійко, В.П. Нагребельний звертали увагу на особливості адміністративно-правової доктрини, що повинна стати базовою основою державної політики у сфері державного управління⁹. Оскільки зазначена проблема характеризується багатовекторністю, слід також наголосити на проблемі національної доктрини унітаризму, якої торкалися О.В. Батанов, Т.А. Костецька, підкреслюючи її роль та значення у вдосконаленні практичної діяльності органів публічної влади в різних сферах суспільних відносин¹⁰.

Важливим завданням наукової спільноти є формування цілісної, виваженої, перевіреної часом доктрини правового регулювання. На деяких аспектах

даної проблеми акцентує увагу С.П.Рабінович у монографічному дослідженні «Природно-правові підходи в юридичному регулюванні»¹¹, характеризуючи природно-правовий підхід, який впливає не лише на основні принципи правової держави, а й на юридичну практичну діяльність.

Теоретичні та практичні аспекти правового регулювання характеризувала Н.М.Пархоменко¹². Також заслуговує на увагу монографічна праця О.І.Левченкова, присвячена дослідженню проблем правового регулювання суспільних відносин у державах перехідного періоду¹³. Процес виникнення та формування доктрини правового регулювання характеризується тривалим періодом її становлення, починаючи з виникнення наукової ідеї до її сприйняття науковою спільнотою та впровадження в правотворчій, правозастосовній та правотлумачній діяльності. Це зумовлено насамперед закономірностями її становлення, функціонально спрямованістю та особливостями.

Постановка проблеми дослідження. В даному науковому доробку на теоретичному рівні узагальнено існуючі наукові підходи та здійснена спроба розв'язати наукову проблему щодо розуміння доктрини правового регулювання та визначення її місця та ролі в правотворчій, правозастосовній і правотлумачній діяльності.

Мета та завдання дослідження. Метою даної статті є отримання комплексних наукових знань щодо правової доктрини та такого її різновиду, як доктрина правового регулювання. Серед завдань, які акцентують увагу на даній проблемі, насамперед є: визначення поняття правової доктрини, доктрини правового регулювання, її особливостей, виокремлення та загальна характеристика функціональної спрямованості доктрини правового регулювання, з'ясування чинників як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру, що впливають на процес її становлення та розвитку.

Виклад основного матеріалу. Тенденції розвитку правотворчого процесу в Україні свідчать про необхідність кардинальних змін у даній сфері. Вона вимагає професійного підходу, виваженості, ґрунтовності та своєчасності.

На жаль, закономірністю стає те, що норми приймаються з порушенням вимог законодавчої техніки, вони не завжди враховують інтереси, потреби суспільства та держави, нехтується принцип науковості, що впливає на її якість, дієвість та ефективність. Нівелювання ролі правової доктрини, досягнень юридичної науки в найближчому майбутньому матиме свої наслідки для розвитку державності. Зазначене спонукає до нових творчих пошуків та перегляду усталених юридичних категорій.

Аналіз юридичних наукових джерел свідчить про недостатню визначеність даного поняття. Більшість наукових праць присвячені проблематиці правової доктрини її місцю та ролі в правових системах сучасності.

Акцентуємо увагу на основних підходах щодо розуміння правової доктрини загалом та доктрини правового регулювання зокрема. З методологічної точки зору вони співвідносяться як загальне та особливе.

В енциклопедичних виданнях доктрина розглядається як вчення, система теоретично обґрунтованих поглядів на суттєво важливі соціально-політичні, моральні, релігійні та інші питання¹⁴.

На думку О.Л.Богініча, «правову доктрину можна визначити як систему поглядів (знань) про право, його інститути, інші структурні елементи, що поділяються більшістю науковців, у зв'язку з чим вона набуває для законодавця та правозастосувачів рис зразка, теоретичної моделі регулювання суспільних

відносин»¹⁵. На проблему співвідношення правової доктрини та юридичної науки у своїх дослідженнях акцентувала увагу Н.М. Оніщенко, підкреслюючи, що «юридична наука – це постійно триваючий, безумовно зі своїми особливостями, безперервний процес, правова доктрина – це «оформлений» етап відповідного, спрямованого, скерованого у часі та просторі процесу.

Доктрина – це складна, сформована, авторитетна у даному суспільстві сукупність (система) ідей, уявлень та прогностик. Тому юридична наука може розглядатися як «інструментарій», як метод оформленого доктринального знання»¹⁶. Зазначене свідчить, що ці категорії є близькими за змістовим наповненням, та поряд з цим вони не є тотожними. О.Л. Львова звертає увагу на те, що «здатність правової доктрини слугувати матрицею у правотворчих і правореалізаційних процесах зумовлюється її функціональною та змістовою стороною: по-перше, вона являє собою відпрацьовану роками теоретичну (концептуальну) основу для правотворчої діяльності; по-друге, об'єктивує результати наукових досліджень у вигляді основоположних правових ідей і концепцій (ідеалів, цінностей, принципів, норм), які можуть бути відтворені у роз'ясненнях і офіційних тлумаченнях відповідних органів (як джерело права); по-третє, доктринальні знання трансформуються до законодавства, наповнюючи його якісним і більш досконалим змістом»¹⁷.

Зарубіжні вчені обґрунтовують бачення правової доктрини як певних ідей та висловлювань авторитетних вчених-юристів, що викладені ними в авторитетних наукових працях, які можуть бути використані у розв'язанні правових проблем¹⁸.

Дана позиція вчених заслуговує на увагу, оскільки повинна об'єднати певні ідеї, концептуальні підходи, погляди представників відповідних наукових шкіл, поряд з цим їх бачення даної проблеми може відрізнитися або збігатися у ключових аспектах. Теоретики права аналізують правову доктрину використовуючи методологічний потенціал філософії та теорії права крізь призму взаємодії правової доктрини та доктрини правового регулювання.

На нашу думку, доктрина правового регулювання – це складова правової доктрини, ґрунтується на попередніх знаннях, є результатом фундаментальних наукових досліджень, сукупністю наукових ідей, поглядів, концепцій, теорій, визнаних науковою спільнотою, що можуть бути використані в правотворчій, правозастосовній та правотлумачній діяльності. Дане визначення дає можливість оцінити це поняття через розуміння правової доктрини, виокремити психологічний аспект у формуванні доктрини правового регулювання, звернути увагу на об'єкт пізнання як загальнотеоретичного, так і галузевого спрямування.

З огляду на зазначене звернемо увагу на сутнісні характеристики досліджуваного явища. Насамперед доктрина правового регулювання спрямована на певний об'єкт пізнання; є певною сукупністю ідей, поглядів, принципів наукового пізнання, концепцій, теорій тощо, потребує узагальнень; формується під впливом потреб і соціальних інтересів; має комунікативну, інформаційну спрямованість; знаходиться у тісній взаємодії із правотворчою, правозастосовною та правотлумачною діяльністю; має певну структуру, пізнавальну та вольову складові, формується в суспільстві та державі шляхом узагальнення наукового знання тощо.

На формування доктрини правового регулювання впливає цілий ряд чинників як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. Серед об'єктивних чинни-

ків можна виокремити такі: загальний рівень розвитку суспільства та держави, своєчасне проведення реформ у ключових сферах суспільних відносин, загальний стан розвитку науки тощо. Серед суб'єктивних чинників важливе місце належить відповідному рівню розвитку особистості, освіченості, здатності до узагальнення, переосмислення, вмінню аналізувати законодавство та робити відповідні висновки, відповідний рівень професіоналізму тощо. Всі ці чинники впливають на формування наукових поглядів, ідей, принципів наукового пізнання та сприяють виникненню наукових шкіл.

З метою поглибленого аналізу зазначеної проблеми звернемо увагу на розуміння функцій доктрини правового регулювання. На нашу думку, функції доктрини правового регулювання – це певні напрями впливу на об'єкт пізнання шляхом використання оціночних суджень, ідей, поглядів тощо. Серед ключових функцій доктрини правового регулювання слід виокремити пізнавальну функцію. Як зазначає Н.М. Оніщенко, аналізуючи індекс взаємовизначеності правового регулювання, правового впливу та правового забезпечення, «правильне розуміння змісту цих фундаментальних понять сприятиме формуванню більш якісної правореалізаційної, у тому числі правозастосовної практики, а також надасть можливість точніше спрогнозувати наслідки впровадження у державі реформаторських заходів, спрямованих на забезпечення соціального та індивідуального благополуччя»¹⁹. Поділяючи дану думку, слід підкреслити, що доктрина правового регулювання повинна стати базовою основою правотворчого процесу і важливим чинником правозастосовної та правотлумачної діяльності.

Поряд з цим заслуговує на увагу також інформаційна функція доктрини правового регулювання. Слід погодитись з позицією Т.А. Костецької, яка зазначає, що «нині існує необхідність формування сучасної моделі інформаційного суспільства в Україні як характеристики стану громадянського суспільства на новому етапі розвитку, його можливості відповідати глобалізаційним викликам, яка б опиралася на здобутки власного культурного, інтелектуального середовища, а також на виважене, координоване державою співробітництво з іншими країнами та міжнародними організаціями в інформаційній сфері, їхній позитивний досвід на основі розкриття та розвитку власного потенціалу»²⁰.

Важливе місце в юридичній науці відводиться також прогностичній функції доктрини правового регулювання. Ця функція забезпечує можливість передбачення перспектив розвитку законодавства, діяльності правотворчих органів, оцінювати їх потенційну діяльність та певною мірою її контролювати. Поряд з цим В.П. Горбатенко підкреслює, що «недостатня розвинутість структур громадянського суспільства майже цілком підпорядкувала прогнозування державі, яка використовує його результати й задає напрями досліджень, використовує їх результати, є основним замовником прогнозів. Альтернативою щодо прогнозування для державних діячів, які приймають суспільно значущі рішення, є академічне прогнозування – це поле фундаментальних наук»²¹.

Доктрині правового регулювання властива також комунікативна функція, яка передбачає можливість накопичення, обробки та передачі інформації шляхом взаємодії наукової та практичної сфер. На жаль, реалії сьогодення свідчать, що теоретичні здобутки юридичної спільноти не належним чином сприймаються та не завжди використовуються юристами-практиками як у сфері правотворчості, так і у сфері правозастосування.

Висновки. Варто підсумувати, що правова доктрина повинна стати важливою передумовою процесу правотворчості та відігравати ключову роль у процесі правозастосування та правотлумачення. Вона співвідноситься з доктриною правового регулювання як загальне та особливе.

Доктрина правового регулювання є результатом фундаментальних наукових досліджень, вона пропонує шляхи вирішення проблемних питань, повинна відігравати ключову роль в юридичній практиці.

Функції доктрини правового регулювання надають можливість простежити її внутрішню наповненість, вони є засобом реалізації політики держави, мають певну спрямованість, об'єктивують суспільні процеси тощо.

1. Пархоменко Н.М. Правова доктрина як результат правозастосовної діяльності суду. *Правова держава*. Вип. 31. Київ: Ін-т держави і права імені В.М.Корецького НАН України, 2020. С. 54–62. С. 55. 2. Андрійко О.Ф., Нагребельний В.П. Адміністративно-правова доктрина і сучасне адміністративне право. *Альманах права. Роль правової доктрини у забезпеченні прав людини*. Вип. 11. Київ: Ін-т держави і права імені В.М.Корецького НАН України, 2020. С. 25. 3. Пархоменко Н.М. Джерела права: проблеми теорії та методології: монографія. Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка»», 2008. 336 с. 4. Марченко М.Н. *Источники права: учеб. пособ.* Москва: ТК Велби, Проспект, 2005. 760 с. 5. Оніщенко Н.М. Правова доктрина, юридична наука та захист прав людини (коефіцієнт корисної дії). *Альманах права. Роль правової доктрини у забезпеченні прав людини*. Вип. 11. Київ: Ін-т держави і права імені В.М.Корецького НАН України, 2020. С. 11–15. 6. Оніщенко Н.М. До питання про розвиток доктрини прав людини в Україні (роки незалежності). *Право України*. 2013. № 9. С. 176–193. 7. Бобровник С.В. Доктринальний аналіз правового компромісу та його роль у забезпеченні прав людини. *Альманах права. Роль правової доктрини у забезпеченні прав людини*. Вип. 11. Київ: Ін-т держави і права імені В.М.Корецького НАН України, 2020. С. 42–47. 8. Богінч О.Л. Роль правової доктрини в юридичній практиці України. *Альманах права. Роль правової доктрини у забезпеченні прав людини*. Вип. 11. Київ: Ін-т держави і права імені В.М.Корецького НАН України, 2020. С. 287–292. 9. Андрійко О.Ф., Нагребельний В.П. Адміністративно-правова доктрина і сучасне адміністративне право. *Альманах права. Роль правової доктрини у забезпеченні прав людини*. Вип. 11. Київ: Ін-т держави і права імені В.М.Корецького НАН України, 2020. С. 22–27. 10. Батанов О.В. Доктрина сучасного унітаризму: проблеми формування та реалізації. *Альманах права. Роль правової доктрини у забезпеченні прав людини*. Вип. 11. Київ: Ін-т держави і права імені В.М.Корецького НАН України, 2020. С. 307–312; Костецька Т.А. Про інформаційну функцію держави у контексті сучасної національної доктрини унітаризму. *Альманах права. Роль правової доктрини у забезпеченні прав людини*. Вип. 11. Київ: Ін-т держави і права імені В.М.Корецького НАН України, 2020. С. 307–312. 11. Рабінович С.П. Природно-правові підходи в юридичному регулюванні: монографія. Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2010. 576 с. 12. Пархоменко Н.М. Теоретичні та практичні аспекти правового регулювання в сучасній Україні. *Правова держава*. Вип. 30. Київ: Ін-т держави і права імені В.М.Корецького НАН України, 2019. С. 29–35. 13. Левченко О.І. Проблеми правового регулювання суспільних відносин: загальнотеоретичні аспекти: монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2012. 528 с. 14. Заблоцький В. Доктрина. *Філософський енциклопедичний словник*. Під ред. Шинкарука. Київ: Абрис, 2002. 717 с. С. 167. 15. Богінч О.Л. Роль правової доктрини в юридичній практиці України. *Альманах права. Роль правової доктрини у забезпеченні прав людини*. Вип. 11. Київ: Ін-т держави і права імені В.М.Корецького НАН України, 2020. С. 287–292. С. 288. 16. Оніщенко Н.М. Правова доктрина, юридична наука та захист прав людини (коефіцієнт корисної дії). *Альманах права. Роль правової доктрини у забезпеченні прав людини*. Вип. 11. Київ: Ін-т держави і права імені В.М.Корецького НАН України, 2020. С. 11–15. С. 12. 17. Львова О.Л. Правова доктрина як матриця якісного права. *Правова держава*. Вип. 31. Київ: Ін-т держави і права імені

В.М.Корецького НАН України, 2020. С.88–97. С.95. **18.**Рассолов М.М., Малахов В.П., Иванов А.А. Актуальные проблемы теории государства и права: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности «Юриспруденция». 2-е изд. перераб. и доп. Москва, 2012. 447 с. С.184. **19.**Онiщенко Н.М. Правове регулювання, правовий вплив та правове забезпечення: індекс взаємозв'язаності. *Правова держава*. Вип. 31. Київ: Ін-т держави і права імені В.М.Корецького НАН України, 2020. С.46–53. С.47. **20.**Костецька Т.А. Про деякі перспективні напрями конституційно-правових досліджень. *Юридична наука: сучасний стан та перспективи розвитку*: матеріали між нар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 14 травня 2019 р.) Київ: Вид-во «Юридична думка», 2019. С.135–141. С.137–138. **21.**Горбатенко В.П. Футурологія і політика: монографія. Київ: Академвидав, 2019. 288 с. С.188.

References

1. Parkhomenko N.M. Pravova doktryna yak rezultat pravozastosovnoi diialnosti sudu. *Pravova derzhava*. Vyp. 31. K.yiv: In-t derzhavy i prava imeni V.M.Koretskoho NAN Ukrainy, 2020. S.54–62. S.55. [ukr]. **2.** Andriiko O.F., Nahrebelnyi V.P. Administrativno-pravova doktryna i suchasne administratyvne pravo. *Almanakh prava*. Rol pravovoi doktryny u zabezpechenni prav liudyny. Vyp.11. Kyiv: Instytut derzhavy i prava imeni V.M.Koretskoho NAN Ukrainy, 2020. S.25. [ukr]. **3.** Parkhomenko N.M. Dzherela prava: problemy teorii ta metodolohii. Monohrafiia. Kyiv: TOV «Vydavnytstvo «Iurydychna dumka», 2008. 336 s. [ukr]. **4.** Marchenko M. N. Istochniki prava: uchebnoe posobite. Moskva: TK Velbi, Izd-vo Prospekt, 2005. 760 s. [rus]. **5.** Onishchenko N.M. Pravova doktryna, yurydychna nauka ta zakhyt prav liudyny (koeffitsient korysnoi dii). *Almanakh prava*. Rol pravovoi doktryny u zabezpechenni prav liudyny. Vyp.11. Kyiv: Instytut derzhavy i prava imeni V.M.Koretskoho NAN Ukrainy, 2020. S.11–15. [ukr]. **6.** Onishchenko N.M. Do pytannia pro rozvytok doktryny prav liudyny v Ukraini (roky nezalezhnosti). *Pravo Ukrainy*. 2013. № 9. S.176–193. [ukr]. **7.** Bobrovnyk S.V. Doktrynalnyi analiz pravovoho kompromisu ta yoho rol u zabezpechenni prav liudyny. *Almanakh prava*. Rol pravovoi doktryny u zabezpechenni prav liudyny. Vyp.11. Kyiv: Instytut derzhavy i prava imeni V.M.Koretskoho NAN Ukrainy, 2020. S.42–47. [ukr]. **8.** Bohinich O.L. Rol pravovoi doktryny v yurydychnii praktysii Ukrainy. *Almanakh prava*. Rol pravovoi doktryny u zabezpechenni prav liudyny. Vyp.11. Kyiv: Instytut derzhavy i prava imeni V.M.Koretskoho NAN Ukrainy, 2020. S.287–292. [ukr]. **9.** Andriiko O.F., Nahrebelnyi V.P. Administrativno-pravova doktryna i suchasne administratyvne pravo. *Almanakh prava*. Rol pravovoi doktryny u zabezpechenni prav liudyny. Vyp.11. Kyiv: Instytut derzhavy i prava imeni V.M.Koretskoho NAN Ukrainy, 2020. S.22–27. [ukr]. **10.** Batanov O.V. Doktryna suchasnoho unitaryzmu: problemy formuvannia ta realizatsii. *Almanakh prava*. Rol pravovoi doktryny u zabezpechenni prav liudyny. Vyp.11. Kyiv: Instytut derzhavy i prava imeni V.M.Koretskoho NAN Ukrainy, 2020. S.307–312; Kostetska T.A. Pro informatsiinu funktsiiu derzhavy u konteksti suchasnoi natsionalnoi doktryny unitaryzmu. *Almanakh prava*. Rol pravovoi doktryny u zabezpechenni prav liudyny. Vyp.11. Kyiv: Instytut derzhavy i prava imeni V.M.Koretskoho NAN Ukrainy, 2020. S.307–312. [ukr]. **11.** Rabinovych S.P. Pryrodno-pravovi pidkhody v yurydychnomu rehuliuванні: monohrafiia. Lviv: Lviv. derzh. un-t vnutr. sprav, 2010. 576 s. [ukr]. **12.** Parkhomenko N.M. Teoretychni ta praktychni aspekty pravovoho rehuliuвання v suchasni Ukraini. *Pravova derzhava*. Vyp.30. K.yiv: In-t derzhavy i prava im. V.M.Koretskoho NAN Ukrainy, 2019. S.29–35. [ukr]. **13.** Levchenkov O.I. Problemy pravovoho rehuliuвання suspilnykh vidnosyn: zahalnoteoretychni aspekty: monohrafiia. Luhansk: RVV LDUVS im. E.O.Didorenka, 2012. 528 s. [ukr]. **14.** Zablotskyi V. Doktryna. Filosofskyi entsyklopedychni slovnyk. Pid red. Shynkaruka. Kyiv: Abrys, 2002. 717 s. S.167. [ukr]. **15.** Bohinich O.L. Rol pravovoi doktryny v yurydychnii praktysii Ukrainy. *Almanakh prava*. Rol pravovoi doktryny u zabezpechenni prav liudyny. Vyp.11. Kyiv: Instytut derzhavy i prava imeni V.M.Koretskoho NAN Ukrainy, 2020. S.287–292. S.288. [ukr]. **16.** Onishchenko N.M. Pravova doktryna, yurydychna nauka ta zakhyt prav liudyny (koeffitsient korysnoi dii). *Almanakh prava*. Rol pravovoi doktryny u zabezpechenni prav liudyny. Vyp.11. Kyiv: Instytut derzhavy i prava imeni V.M.Koretskoho NAN Ukrainy, 2020. S.12. (S.11–15). [ukr]. **17.** Lvova O.L. Pravova doktryna

yak matrytsia yakisnoho prava. *Pravova derzhava*. Vyp.31. K.yiv: In-t derzhavy i prava imeni V.M.Koretskoho NAN Ukrainy, 2020. S.95. (S.88–97). [ukr]. **18.**Rassolov M.M. , Malahov V.P., Ivanov A.A. Aktual'nye problemy teorii gosudarstva i prava: ucheb. posobie dlya studentov vuzov, obuchayushchihsia po special'nosti «Yurisprudenciya». 2-e izd. pererab. i dop. Moskva, 2012. 447 s. S.184. [rus]. **19.**Onishchenko N.M. Pravove rehulivannia, pravovyi vplyv ta pravove zabezpechennia: indeks vzaiemovyznachivosti. *Pravova derzhava*. Vyp.31. Kyiv: In-t derzhavy i prava imeni V.M.Koretskoho NAN Ukrainy, 2020. S.46–53. S.47. [ukr]. **20.**Kostetska T.A. Pro deiaiki perspektyvni napriamy konstytutsiino-pravovyykh doslidzhen. *Yurydychna nauka: suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku:materialy mizh nar. nauk.-prakt. konf. (m.Kyiv, 14 travnia 2019 r.)* Kyiv: «Vyd-vo “Yurydychna dumka”», 2019. S.135–141. S.137–138. [ukr]. **21.**Horbatenko V.P. Futurolohiia i polityka: monohrafiia. Kyiv: Akademydav, 2019. 288 s. S.188. [ukr].

Tarakhonych Tetiana. The Doctrine of Legal Regulation: Approaches to Understanding

The article describes the scientific approaches to understanding of the doctrine, the legal doctrine, and the legal regulation doctrine.

The article states that the public relations' reformation, the current needs of legal practice require fundamentally new approaches to legal doctrine not only as one of the sources of law, but also as an important component of the process of law-making, law enforcement and legal interpretation.

The research focuses on the fact that the legal doctrine in general and the doctrine of legal regulation in particular belongs to a key position both in the general and theoretical legal science and in the science of industry direction.

It is emphasized that theorists of law analyze the legal doctrine due to the application of the methodological potential of philosophy and theory of law through the prism of the interaction of legal doctrine and the doctrine of legal regulation.

The author provides the definition of the legal regulation's doctrine as a component of legal doctrine based on previous knowledge and is the result of fundamental scientific research, a set of scientific ideas, views, concepts, theories recognized by the scientific community, that can be applied in law-making, law-enforcement and legal interpretation activities.

The important attention is paid to the peculiarities of the legal regulation's doctrine. It is aimed at a certain object of knowledge; is a certain set of ideas, views, principles of scientific knowledge, concepts, theories, etc.; requires a set of generalizations; is formed under the influence of needs and social interests; has a communicative, informational orientation; is in close cooperation with law-making, law-enforcement and legal interpretation activities; has a certain structure, cognitive and strong-willed components, is formed in society and the state by generalization of scientific knowledge, etc.

The research defines the factors that influence the formation and development of the doctrine of legal regulation. They are divided into factors of both objective and subjective nature.

The particular attention is paid to the main functions of the doctrine of legal regulation, namely: cognitive, informational, prognostic, communication, etc.

Key words: *Doctrine, Legal Doctrine, Doctrine of Legal Regulation, Factors influencing the Formation of the Doctrine of Legal Regulation, Functions of the Legal Regulation's Doctrine.*